

RAS

(Rasspecifik Avelsstrategi)

För Pomeranian

FCI-nummer 97

Innehållsförteckning

Inledning	3	Hälsa	19
		Historik	19
Sammanfattning av RAS strategier	4	Nulägesbeskrivning	19
Population	4	Knän	20
Hälsa	4	Mage/tarm	21
Mentalitet	4	Hud och päls	21
Exteriör	5	Slutsats	23
		Mål	23
Rashistorik	6	Strategier	23
Rasen i Sverige	10		
Rasen internationellt	12	Mentalitet	24
		Nulägesbeskrivning	24
Rasens population	13	Mål	24
Historik	13	Strategier	24
Nulägesbeskrivning	13		
Användning av avelsdjur	14	Exteriör	25
Avelsdebut – Statistik	14	Nulägesbeskrivning	25
Inavelsgrad	16	Exteriöra överdrifter	25
Mål	17	SRD	25
Strategier	17	Rasspecifika detaljer	26
Hanhundsanvändning	18	Färg	26
Mål	18	Storlek	26
Strategier	18	Omregistrering till annan storlek	27
		Mål	27
		Strategier	27
		Förankring	28
		Källhänvisning	29

Inledning

Målsättning med Rasspecifik Avels Strategi RAS 2024

Under rasens över 100-åriga historia i Sverige har det varit en strävan att förvalta rasen. Bibehålla den sunda, eleganta och vackra hund som den är med en vädertålig strittig päls och karaktäristisk kort rygg som standarden beskriver. Rasen skall hållas frisk genom att använda den genetiska variation som finns i rasen och bevara den typ som standarden är skriven för.

Typ, storlek, proportioner och mentalitet måste beaktas för att inte ändra en rastyp som varit sunt oförändrad i flera 1000 år. Pomeranian är en urhund.

Med uppfödare och hanhundsägare som primär målgrupp har målet varit att göra ett lättillgängligt dokument som visar på var fokus behöver vara för att få en så hälsosam, rastypisk och sund Pomeranian som möjligt. Tanken är att RAS-dokumentet ska vara till hjälp och stöd i avelsarbetet. Tysk spets är uppdelad på fem varianter och parning, enligt registreringsreglerna, mellan de 4 minsta varianterna är tillåten. Individuellt ansvar och egna efterforskningar i den rasvariant man engagerar sig i är ett måste.

Dokumentets upplägg

Under rubriken Sammanfattande kommentarer till RAS i början på dokumentet har vi gjort en sammanfattning av de slutsatser som har dragits utifrån de fakta som framkommit. Den som bara vill ta del av klubbens rekommendationer kan ta del av dessa här, samt mål och strategier efter varje kapitel.

Den första delen under varje kapitel fokuserar på vad fakta och statistik säger om Pomeranians utveckling sedan 2013, då det tidigare RAS-dokumentet påbörjades. Här presenteras fakta, i möjligaste mån utan

egna slutsatser eller värderingar. Sist i varje kapitel presenteras de slutsatser rasklubben har dragit utifrån detta, samt handlingsplaner för de kommande åren. Beskrivningar av olika sjukdomar och så vidare, har vi valt att inte fördjupa oss i. Vi har bedömt det som viktigare att objektivt bedöma huruvida sjukdomen i fråga förekommer så pass ofta inom rasen att det fodras en handlingsplan för att bli av med den. För den som vill ha mer information kring olika sjukdomar så finns det andra tillförlitliga källor att använda sig av.

Sammanfattande kommentarer till RAS

Efter faktainsamlingen av Pomeranians status kan man dra slutsatsen att Pomeranian på det hela taget är en sund och ganska frisk ras, dess mentalitet är i linje med vad man kan förvänta sig och det finns få återkommande exteriöra avvikelser från standarden. Givetvis utan att tappa dessa positiva aspekter, blir fokus för Pomerianaveln i Sverige att se till att inavelsökningen inte blir för stor. Populationen är tillräckligt stor för att hålla inavelsgraden på en mycket låg nivå. En stor fördel i sammanhanget är att parningen mellan storleksvarianterna är tillåten, vilket ökar den genetiska mångfalden betydligt.

Klubben rekommenderar att både uppfödare och hanhundsägare ser varje parning som en del i ett större perspektiv och tar ansvar för Pomeranians framtid i Sverige. Klubben ser därför gärna att fler får sin hanhund bedömd på SKK:s officiella utställningar, så att urvalet för uppfödarna blir större. Hanhundar som blivit kastrerade av olika orsaker minskar genpoolen. Kastration bör endast göras av medicinska orsaker.

- I avel framför allt använda obesläktade individer.
- Försöka använda unika hanar och tikar i avel utan tidigare avkommor.
- Ingen individ bör dominera i aveln under sitt liv.
- Bör låta avelsdjuret uppnå en ålder av 15 månader för hanar och 24 månader för tikar innan avelsdebut.
- Inavelsgrad bör vara lägre eller i linje med årsgenomsnittet, 1,3%, i varje kombination.
- Att endast i undantagsfall göra kombinationer som ger samma eller högre inavelsgrad än 6,25% beräknad på 5 generationer.

Hälsa

Ett vanligt problem inom små raser är patellaluxation och den finns även bland Pomeranian. För att inte öka antalet individer med patellaluxation, uppmuntrar klubben uppfödare att låta patellaundersöka sina avelsdjur. Det finns givetvis andra genetiska sjukdomar som kan uppstå hos Pomeranian så som hormonrubbing som orsakar onormalt pälsavfall (ovetenskapligt kallat BSD). Vi kan bara uppmana uppfödare och hanhundsägare att enbart använda friska avelsdjur, och vara uppmärksamma på genetiska framsteg. Vi måste också vara öppna med om någon annan genetisk sjukdom ökar i antal.

- Att endast avla på kliniskt friska djur.
- Importerade avelshundar bör ögonlysas regelbundet.
- Uppfödare och hundägare bör rapportera till klubben om diagnoser samt dödsorsaker, detta för att övervaka rasens hälsa.
- Att svara på enkäter gällande hälsa och uppfödning samt delta på uppfödar-/medlemsmöten.
- Låta knäledsundersöka avelsdjur.

Vardagsmentalitet

Ett sätt att få en överblick över mentaliteten på en hundras är att se till att så många individer som möjligt gör Beteende- och personlighetsbeskrivning hund (BPH). Den hjälper den enskilda hundägaren att lära känna sin hund lite bättre och är värdefull i avelsarbetet för uppfödarna och rasklubb. Därför uppmuntrar vi till att Pomeranianägare gör BPH.

- Uppfödare ska inte avla på hundar som har överdrivna rädslor (exempelvis i olika miljöer eller olika underlag) eller överdriven ljudkänslighet.
- Uppfödare bör använda sig av BPH (Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund) som ett verktyg i sin avel, exempelvis genom att låta avelsdjur och deras avkommor genomföra en BPH.

Exteriör

För att kunna bedöma rasens generella exteriör på ett någorlunda objektivt sätt, har vi använt oss av utställningskritiker och BSI rapporter. För att vi ska kunna fortsätta följa Pomeranians exteriöra utveckling uppmuntrar klubben – återigen – att fler får sina hundar bedömda på SKK:s officiella utställningar.

- Avel bör företrädesvis ske med individer inom rasstandardens ideala måttangivelser både på storlek och proportioner. Avel mellan storleksvarianterna Pomeranian och Kleinspitz är tillåten och ger en utmärkt bredd av den genetiska variationen.
- Avel bör inte ske på tikar under 19 cm i mankhöjd.
- Ej avla på hundar med Canintänder (hörntänder) som går in i gommen eller som har sneda och för smala bett.

Övrigt

RAS riktar sig i huvudsak till uppfödare och hanhundsägare och därför har inte alla uppmaningar och slutsatser tagits med i rekommendationerna och reglerna nedan eftersom de inte ligger inom ramen för avelsarbetet. Det finns dock ett värde att de ändå står med i RAS-dokumentet då uppfödarna har en stor del i klubbens allmänna kultur och möjlighet att påverka sina valpköpare.

Planeringstips för att motverka inavelsökning i rasen

- Att hellre använda ett syskon, om sådana finns, till ett avelsdjur som redan har flera kullar.
- Att undvika upprepade kombinationer.
- Att sträva efter att hanars och tikars olika partners ska vara så obesläktade som möjligt så att varje kombination blir så unik som möjligt.
- Att importerade nya avelsdjur är grundligt utvärderade och så lite släkt som möjligt med hundar som redan finns i landet.
- Att utnyttja den avelsbas som finns i Norden och övriga Europa

Rekommendationer

- Att uppfödare av Pomeranian låter patellaundersöka sina avelsdjur, och inte använder hundar med patellaluxation grad 2 eller 3. En hund med grad 0 kan dock paras med en hund med grad 1. Detta är en rekommendation, eftersom ett hälsoprogram är mer begränsande i urvalet av avelsdjur.
- Enskild individs påverkan på den totala populationen ska begränsas. För att få en god uppfattning är avelsdata/barnbarn ett utmärkt verktyg.
- Att uppfödare av Pomeranian gör Beteende- och personlighetsbeskrivning hund (BPH). Detta är en rekommendation och är inget krav, eftersom klubben helst ser att detta sker på frivillig basis.

Thomas Gainsborough "Pomeranian bitch and Puppy" 1777

Rashistorik

Pomeranian har, olikt många andra raser, en tidig spårbar historia. Historiken kan delas upp i Förhistorisk, Europeisk och Modern.

Den Förhistoriska finner man i de tidiga varghundarna som fanns i de norra regionerna, barrskogsbältet. Dessa hundar har senare funnits vara mycket typiska och indelades i gruppen Vargspets hundar.

Den Europeiska historiken daterar sig från ca 500 f.Kr. Det är spetshundar som levde i större delen av Europa som framför allt vakt och boskapshundar. Den vanligaste sysslan för de mellaneuropeiska spetsarna var att fungera som larmsignal på gårdarna. Denna spetstyp har nästan ingen jaktinstinkt och lämnar sällan gården frivilligt. De skulle tala om när besök närmade sig, rovdjur kom in på gården,

boskapen hade smitit ur hagen etc. Hos dessa spetshundar föddes regelbundet små exemplar som kom att bli uppskattade så kallade lyxhundar. Ett av de tidigaste fynden finner man på en grekisk vas från ca 400 f.Kr. På ena sidan av vasen ser man en liten pojke som spelar ett instrument och framför honom leker en liten spets. På ett annat grekiskt dryckeskärl ser man en något större spets som leker med en flicka. I Aten finns en vägg med en relief, daterad 56 f.Kr, som visar en liten spets som springer fram och möter ett barn.

Grekiskt vinkrus 400 f.Kr.

De mentala egenskaperna hos de ursprungliga gårdshundarna av tysk spetstyp är inte dokumenterat. Man kan antaga att de var fästa vid gårdens folk men var avvaktande mot främlingar. Uppmärksamma och alerta att rapportera händelser på gården. Mycket sociala med flockens hundar och gårdens djur och en låg jaktinstinkt. Alla dessa egenskaper var nödvändiga för att kunna användas som "gårdsvargar". Dessa mentala egenskaper finns kvar än idag men inte lika uttalad som tidigare.

På 1500-talet skrev Johannes Caius en bok på latin. I den boken beskriver han spetshundar som svenska, norska, isländska, lappländska och eskimotyper. Där omtalas också små spetsar i England för första gången. Från denna period och framåt finner man en hel del målningar av kända mästare där små spetsar finns med. Spetstypen är tydlig och går inte att förväxla med de bilder man finner på toyspaniel och maltesertypen. Många av hundarna från den här tiden är vita men även particolour förekommer. Under slutet av 1700-talet blir de små exemplaren mer och mer lika Pomeranian.

Den Moderna historiken, där Pomeranian som ras börjar vara mer homogen, startar på 1800-talet då det blir mer populärt att föda upp sällskapshundar. Pomeranianliknande hundar finns beskrivna i brittisk litteratur redan 1803. Även storleken på dem finns nämnd och var då runt 45–50 cm i mankhöjd, alltså som dagens Keeshonds. 1859 hölls den första hundutställningen i England som också var ett föregångsland i det avseendet. Övriga Europa anammade gärna nymodigheter från England så ganska snart spred sig nöjet att ställa ut sin hund.

1870 börjar man registrera Pomeranians och de tre första som ställdes ut var vita. Dessa tidiga Pomeranians har sitt ursprung från flera olika områden i Europa. Den lilla svarta kom från området runt Tyskland, Holland och Belgien. Schipperke utvecklades också ur dessa svarta spetsar. De vita kom från Frankrike och Italien där även de röda kom

Lord Egremont's mistress 1815

Queen Charlotte med sin Pomeranian

från. I Italien fick denna typ av spets namnet Volpino. Brittiska uppfödare räknade över ett dussin färger och storleken krymptes snabbt.

1873 grundades The Kennel Club som övertog registreringen av hundar. När första standarden för Pomeranian kom var vikten satt till under 5 kilo.

Drottning Victoria med sin Turi

Rasen var inte särskilt populär i början. Uppsvinget kom när Drottning Victoria intresserade sig för rasen. Hennes första möte med rasen var under en resa i Florence, Italien där hon såg dessa underbara hundar. De kom att bli en av drottningens favoritraser och hon bedrev även uppfödning av rasen. En av de mer kända hette Windsor Marco en sobelfärgad hane. 1896 beslutades att rasen skulle tävla i klasser över och under 4 kilo för att något år senare stanna på en maxgräns av 3,5 kilo, vilket gäller än idag i England.

1891 bildades Brittiska The Pomeranian Club, Miss Hamilton of Bath med Kennel Roselle blev klubbens första ordförande ända fram till 1919 när hon avled. Redan under sitt första år formulerade klubben en utmärkt och mer exakt standard. Än idag gäller denna standard i England, med några få uppdateringar.

1901, samma år som Drottning Victoria avled ställdes det ut över 60 Pomeranians på en utställning. 1902 kom den första boken om rasen och 3 år senare, 1905, var det 125 Pomeranians utställda. Många av dessa hundar hade importerats från Tyskland och Belgien för avelsbruk.

1906 hölls en konferens i Frankfurt, Tyskland där man deklarerade att alla storlekar och färger på tyska spetsar skulle erkännas. Den minsta varianten kallades för Zwergspitz och skulle mäta in under 26cm.

1907 hölls den första rasklubsutställningen hos The Pomeranian Club i England med över 500 anmälda hundar! Denna utställning hölls årligen ända fram till första världskrigets utbrott. 1910 beslutades att idealvikten skulle vara 2-2,5kg. Under den här perioden var orange sobel färgen på modet och alla ville föda upp sådana Pomeranians vilket ledde till att rent svarta, bruna, vita och blå nästan försvann. De båda världskrigen medförde att uppfödningen av Pomeranian gick ned till ett minimum i hela Europa. Med ytterst få avelshundar fick uppfödarna börja det mödosamma arbetet att bygga upp rasen igen efter kriget.

Showing the Pomeranians LKA 1896

Champion Hadleigh Shining Star

Exteriört har de tyska spetsarna förändrats lite. De spetsar som avbildats de senaste drygt 100 åren skulle kunna visas på utställning än idag med gott resultat. Man misstar sig inte på rastypen även på äldre avbildningar så långt tillbaka som före Kristus. Variationen i storlek hos de europeiska spetsarna ser ut att ha funnits i minst 2000 år. Målningar från 1600-talet – 1800-talet, särskilt där kvinnor i högre ståndsmiljö avbildats finns det ofta med en så kallad "lyxhund". Där finner man bland annat små spetsar av pomeranianmodell. Dvärghundarna ansågs endast vara människan till behag utan att ha några rent praktiska sysslor och benämndes "lyxhundar".

Det är intressant hur Pomeranian fick sitt namn vilket var för drygt 100 år sedan. Området Pommern ligger i östra delen av Tyskland och in i Polen. Till en plats i detta område flyttade familjer från Finland. De hade med sig sina spetsar. Dessa spetsar spreds i Europa under namnet Pommer. Fram till någon gång under 1800-talet var rasen känd som Pommerska spetsen i Sverige, i England som Fox dogs, i Tyskland som Wolf Spitz och i Frankrike som Loup Loup (Varg Varg). De minsta spetsarna började sedan allmänt kallas för Pomeranian.

Utvecklingen i England under de första årtiondena på 1900-talet var att rasen minskade av flera olika orsaker. Första världskriget gjorde att hunduppfödning

överlag gick tillbaka. Andra dvärghundsraser blev populärare så som Pekingese och Yorkshireterrier. 1921, 50 år efter att rasen först registrerades i England, var det endast 23 Pomeranians anmälda till Crufts. Att jämföras med upp till 500 anmälda hundar under den mest populära perioden. De större hundarna som vägde över 3,3kg försvann nästan helt till förmån för den mindre modellen under 3,3kg.

Under hela 20- och 30-talet sjönk registrerings-siffrorna till att 1930 vara nere i 945 och 1940 nå bottennivån 164 registrerade Pomeranians. Andra världskriget hade naturligtvis en tydlig påverkan på rasen. På 50- och 60-talet steg antalet i rasen lite för att 1963 ha nått 722 registreringar. Här kommer en av rasens mest tongivande och kända uppfödare in i rasen, Mrs Gladys Dyke med prefixet Hadleigh. En annan berömd kennel, Aurum, var också verksam under den här perioden. 1966 vinner Sweet Dreams of Aurum Toygruppen på Crufts vilken redan innan utställningen sålts till Japan. De tidiga Pomeranian linjerna i England kom framför allt från Belgien, Frankrike, Italien och Tyskland. Det var ett svårt pionjärbete då många av dessa hundar hade bristfälliga stamtavlor eller inga alls. Detta gjorde att det var svårt att planera avel med utvalda linjer då man ibland helt saknade bakgrund.

Champion Lady Fair of Hadleigh

Rasen i Sverige

Det är inte känt när den första "Dvärgspetsen" kom till Sverige, men det fanns ett tidigt intresserade av Pomeranian. Den svenska stammen grundades på engelska och mellaneuropeiska hundar.

Känt är att Grevinnan Blanche Bonde på Tjolöholms slott födde upp rasen i början av 1900-talet med prefixet Tjolö. Hon är den första kända att utnyttja engelskt blod. Redan 1916 visade hon sin uppfödning på utställning. Hon var mycket framgångsrik med flera champions. Importerna kom företrädesvis från Storbritannien. Bland de mer kända finns importen Ch. Perivale Wee Memento och Ch. Prince.

En annan uppfödare som var tidig att importera Pomeranian till Sverige var Desirée Örn med kennel Håknäs. Stor betydelse för aveln från mitten av 30-talet ända fram slutet av 60-talet hade Aina Rossander med kennel Toyhome. Toyhomes var troligen den första kennel att importera från USA. Kenneln togs senare över av hennes son, Lennart Rossander med hustru, som på slutet bara hade någon enstaka kull.

Andra äldre kända kennlar är bland annat Callevys, Pomeroy, Djurtorp, Piccolo Pom, Cimarosas, Grandenspitz, Tom Puss, Vangeheden, Drakedram och Noble Art med fler.

Ch. Perivale Wee Memento

*Blanche Bonde på Vibyholm
Hundar: Stående: Ch Prince Ch Molly, Ch Penvale Goldrina,
orange-färgad bakom, Ch Zulu i knäet*

*Bild till vänster: 3 Champions på kennel Tjolöholm
1. Champion Rudi 2. Champion Mona 3. Champion Prince*

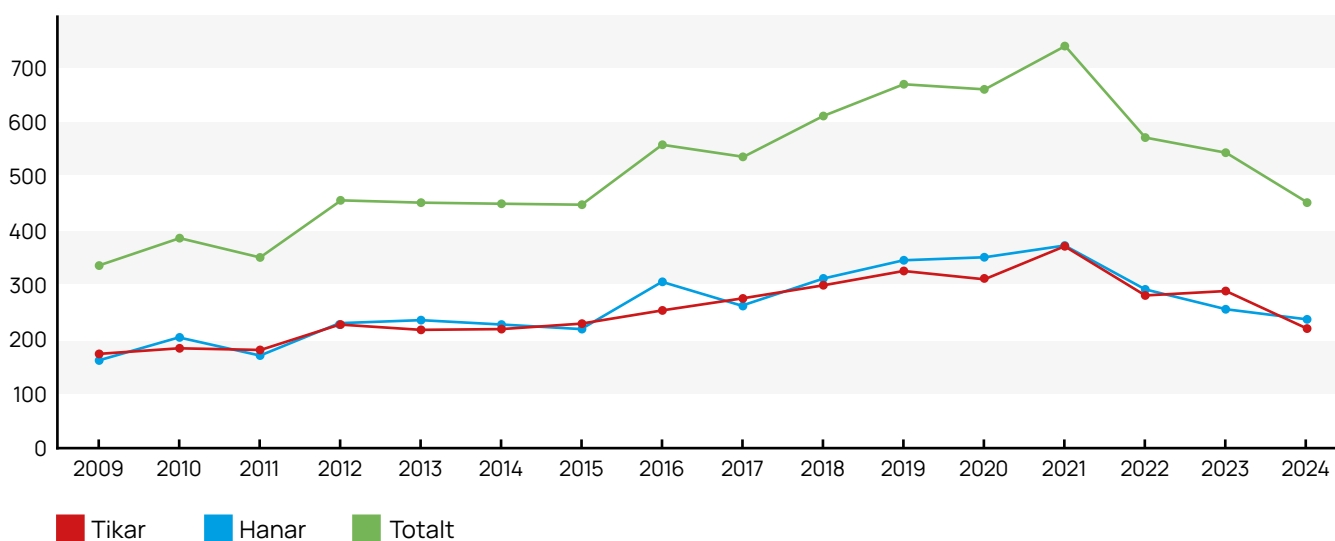
På 80-talet kommer nya importerna från USA. Det var något grövre hundar än de ursprungliga ganska finlemmade europeiska hundarna. När de parades in i de skandinaviska hundarna kom en något förändrad typ med tätare pälsar, mer benhår och fylligare nospartier. Idag kan man se att de amerikanska linjerna utgör ett påtagligt inslag i Pomeranian aveln världen över. Trenden håller, i flera länder, sakta på att gå tillbaka till en mer elegant typ som också är närmare den typ standarden beskriver.

I vårt land har rasen under mycket lång tid behållit det tyska namnet Zwergspits som sedan övergick till Dvärgspets för att under en tid heta Tysk spets/ Dvärgspets. Sedan flera år tillbaka har rasen äntligen fått sitt rätta namn Pomeranian även här i Sverige. Idag är Pomeranian en populär ras som ökar i antal.

Grevinnan Blanche Bonde Dickson, Kennel Tjolöholm på 1920-talet

Registreringsstatistik för de senaste 15 åren

Rasen internationellt

Pomeranian är en mycket populär ras världen över. Den har ofta både höga registreringssiffror och högt antal individer på utställning. De varierar i typ över världen där en tyngre mer storpälsad variant dominerar i i många länder medan den mer eleganta typen är vanligare i andra länder. Med den ökade kunskapen om de fenotypiska dragen som de hundar som utvecklar hormonrubbing oftast har, kan man nu skönja en långsam övergång till den mer ursprungliga elegantare typen med normalare pälsmängd.

Bland den tyngre storpälsade typen är den genetiska mångfalden mindre. Grunden till dem bygger på ett fåtal individer medan den mer eleganta typen har en betydligt större genetisk mångfald.

Rasen har under senare år fått en uppgradering av FCI-rasstandarden då mankhöjden ökats till max 24 cm från tidigare 22 cm. Det har varit en fördel för rasen då det mer speglar storleksvariationen bättre inom rasen.

Rasens population

Historik

Historiskt sett har rasen haft en god genetisk variation med många möjliga kombinationer som nyttjats på ett klokt sätt. Detta tack vare ett gott samarbete mellan uppfödarna i rasklubben som sinsemellan utbytt information, uppföljning och dokumentation gällande sina linjer och avkommor. Avelsarbetet har alltid genomsträvs av utbyte av erfarenheter och kunskap gällande uppkomna problem och frågeställningar. Detta samarbete är bra för vår ras.

Nulägesbeskrivning

Antalet registreringar, under perioden 2010 - 2014, låg stadigt mellan 350 och 450 valpar fördelat på 150 - 200 kullar per år. 2015 - 2021 har registreringarna ökat markant från 450 valpar till 750 valpar och fördelat på från 200 till nästan 300 kullar per år. 2022 sjönk antalet registreringar tydligt för första gången på över 20 år, då efterfrågan på Pomeranian minskat. 2022 registrerades 500 svenska valpar och 70 importörer totalt 570 och 2023 registrerades 523 svenska valpar och 18 importörer totalt 541. 2024 registrerades 432 valpar och 20 importörer. Det är nere på samma registreringsnivå som 2013. Det är en minskning med 270 valpar från toppnoteringen 2021. Rasklubben ser positivt på detta och hoppas att andelen genomtänkta parningar procentuellt ökat. Den genomsnittliga kullstorleken ligger ganska fast, ända sedan 90-talet, på 2,2 valpar per kull med mycket små årliga förändringar.

Inavelstrenden har sjunkit sedan 90-talet. De senaste åren har inavelsgraden legat strax över 1%. Här kan importörernas korta stamtavlor och några med dubbla registreringsnummer vara en bidragande orsak till missvisande låg inavelsgrad (se avsnittet om korta stamtavlor).

I genomsnitt används dubbelt så många tikar i avel som hanar. 2024 var det 170 tikar som fött 178 kullar och var parade med 106 hanar. Det visar att endast 7 tikar fått 2 kullar inom 12 månader. Det visar också att det finns utrymme att använda fler hanar i avel samt att göra fler unika kombinationer i större frekvens. Trenden att kastrera hanar utan egentlig orsak är en trend som bör vända.

Det kommer in många importörer på rasen varje år. Mellan åren 2017 och 2019 var andelen importörer av den totala registreringssiffran drygt 13 %! Av alla dessa är ytterst få officiellt ögonlysta och knäledsundersökta. Kunskapen om de i stamtavlan ingående hundarna är låg eller obefintlig. Av de 15 mest använda hanarna 2020 var 12 importörer som producerade 179 valpar (30% av det årets registreringar). Med 2 undantag har dessa hundar korta stamtavlor i avelsdata. 2021 var motsvarande siffra 10 importörer vilka producerade 150 valpar (21%), med 2 undantag, norska importörer, har dessa hanar också korta stamtavlor. Mellan åren 2018 och 2022 registrerades 338 importörer och 2916 svenska valpar. Det är 11,6 % importörer i genomsnitt per år senaste 5 åren, vilket betyder att nästan var 8:e registrerad Pomeranian var en import! 2023 sjönk antalet importörer markant till 18 stycken. Det är mer normal nivå på 3,3 % av registreringarna.

Man kan se en viss överanvändning av enstaka avelsdjur. Fördelen med registrering av rashundar är att all information finns tillgänglig. Det visar på en ökad risk att enskilda avelsdjur får en allt för hög andel barnbarn, vilket kan påverka den genetiska variationen negativt i kommande avelsarbete. Information om antal barnbarn finns på [avelldata](#).

De senaste 10 åren har det registrerats flertalet importörer. Några få av dessa har haft betydelse för den svenska Pomerianaveln. Många har importerats bara till sällskap och inte avel. Import och avel med nya avelshundar är svårt och dessa hundar skall användas sparsamt i början för att utvärdera vad de

tillför i positiva och negativa egenskaper. Det är en fördel att använda äldre importörer, över 6 år, i avel där det finns utvärderad avkomma. Efter 6 års ålder har de allra flesta hundar passerat en ålder där eventuella sjukdomar och defekter hunnit visa sig.

Rasen har under många år varit mycket populär i hela världen men man kan notera att populariteten börjat gå ner det senaste året. I hela Norden har registreringssiffrorna stadigt ökat under de föregående 6 åren, för att nu sedan 2024 kraftigt gått ner.

Användning av avelsdjur

För att bibehålla en genetisk variation är det av stor vikt att ingen individ blir förälder till för många avkommor och att för många av dessa går vidare i avel. Man bibehåller avelsbasen genom att använda fler olika hundar i avel och inte bara koncentrera sig på avelsdjur med multimeriter.

Genom att följa Svenska Kennelklubbens rekommendation att ingen individ skall tillåtas få fler avkommor än 5% av en generation. Då bidrar man till att bibehålla en genetisk variation och fler avkommor än 5% är oundvikligen en avelsmatador. Det är en gräns som med god marginal hållits inom rasen de senaste decennierna.

Statistik för Pomeranian

Registreringssiffrorna har stigit fram till 2021, från 2022 har registreringar och importörer minskat betydligt. Det beror på en kraftigt minskad efterfrågan fram till nu, 2024. Klubben rekommenderar att ingen individ får fler avkommor än 30 under sin livstid och inte mer än dubbla antalet barnbarn. Det är viktigt att i avel använda så obesläktade individer som möjligt.

Fördelning av inavelsgrader

Antal födda kullar

Fördelningar parningar i %	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Upp t.o.m. 6,25%	190	231	209	235	252	272	281	208	195	169
6,26%-12,49%	14	11	18	12	12	18	9	11	16	7
12,5%-24,99%	0	2	0	2	1	1	1	4	2	1
25% -	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Inavelsgrad i %	1,2	1,1	1,3	1,0	1,0	1,1	0,8	1,1	1,1	0,9

Genomsnittlig kullstorlek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kullstorlek genomsnitt	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3	2,4
Antal kullar	204	244	227	249	265	291	291	223	213	178

Hundar använda i avel

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hanar	99	109	114	120	118	132	124	109	113	106
Tikar	192	231	218	237	248	265	274	210	207	170

Registrerade valpar

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hanar	229 (15)	252 (18)	275 (28)	300 (30)	326 (36)	311 (18)	371 (20)	281 (27)	286 (7)	231 (9)
Tikar	218 (15)	307 (32)	261 (38)	312 (53)	344 (55)	349 (28)	370 (28)	289 (43)	255 (11)	221 (11)
Totalt ()=varav importer	447 (30)	559 (50)	536 (66)	612 (83)	670 (91)	660 (46)	741 (48)	570 (70)	541 (18)	452 (20)

Avelsdebut - Statistik

De hundar som har används i avel de senaste 15 åren har alla varit i stort sett minst 12 månader för hanar och 18 månader för tikar och uppåt. Den vanligaste debutålder för både hanar och tikar är 2-3 år. Det är också en bra ålder efter genomförda hälsotester och när hunden är mentalt mogen för avel.

Svenska klubben för Tyska Spetsar rekommendationer utöver gällande djurskyddslagar och SKK generella regler är att avelshanar bör vara så gamla som möjligt och minst över 15 månader och tikar runt 2-3 år vid avelsdebut. Klubben rekommenderar att fler avelsdjur används i kombinationer som är unika och gärna använda hanhundar som är äldre som har få eller inga tidigare avkommor.

Inavelsgrad

Inavelsgraden är låg och har hållit sig låg sedan 2000-talet. Avelsbasen baseras på ett gott antal individer men det finns anledning att se i fler led än 5 för en rättvisare bild. Bland de importörer som kommer från Östeuropa är det, med några undantag, få basindivider som format linjerna varför man skall vara uppmärksam hur de kombineras med varandra.

Uppfödarna måste uppmärksamma inavelsgraden på planerad kombination så att inte avelsbasen utarmas. Några av de mest använda avelsdjuren har avkommor som används något mer än genomsnittet. Trenden att en och samma hane har många kullar på ett år är något som bör undvikas. Sett över hela rasen och under en lång period är det genomsnittligt 1 hane per 2 kullar. Det vill säga att på 100 kullar har det använts 50 olika hanar. Det gör att den genetiska variationen är god. Antal kullar födda inom varje kategori av inavelsgradsnivå (beräknad på 6 generationer) visar att kullar med mer än 6,25% inavelsgrad är ytterst få och det är något som är av stor vikt att bibehålla.

Importörer och "korta stamtavlor"

Importerade hundar registreras i SKK med en exportstamtavla från det land hunden har exporterats. De flesta exportstamtavlor innehåller 3 generationer och det är vad som förs in i den svenska stamboken vid registreringen hos SKK. När man sedan ska beräkna inavelsgraden, som normalt görs på 6 generationer, saknas information om de sista 3 generationerna hos de importerade hundarna. Det utgör en ökad risk att den beräknade inavelsgraden blir lägre än den är i verkligheten. Samma effekt får man när hanar i utlandet används. En annan felkälla är att utländska hundar ibland finns med i stamboken med olika registreringsnummer sitt gamla från hemlandet och det nya hos SKK. Här är det viktigt att ägaren av importhund, när den används i avel, känner till och tar hänsyn även bakåt till generation 6. SKK har en utmärkt vägledning för beräkning av inavelsgraden.

Uppfödarens ansvar gentemot valpköpare

Uppfödare av rasen har ett mycket stort ansvar gentemot sina valpköpare. Alla valpköpare skall erhålla en information i skrift som ingående beskriver valpens mat vid leverans och hur/vad/när/var valpen skall äta under sin uppväxt och när den blivit vuxen. Skriva om vad som är lämpligt godis och vad som skall undvikas. Rasens mentalitet och behov för att må bra och klara den sociala miljön skall vistas

i. Hur ägarna skall vara trygga flockledare. Hur man förebygger skador. Träna på att klippa klor på sin valp i samband med leverans för att inte behöva lämna den till okända för att få klor klippta. Det är viktigt att visa och förmedla hur pälsen ska borstas och skötas. Också visa vilka redskap såsom, kardor, kammar, klotång och liknande som är lämpliga. Bad, vaccinationer, utlandsresor. Lämpliga valpkurser och en hel del annat som varje uppfödare vet att valpens ägare behöver känna till. Därutöver ge god support så länge det behövs.

Mål

Långsiktiga mål

- Att verka för att fler unika kombinationer görs som ökar avelsbasen.
- Bibehålla en låg inavelsgrad och hög genetisk variation.

Kortsiktiga mål

- Öka antalet tikar som naturligt föder mer än en valp per kull
- Öka antalet hanhundar i avel

Strategier för att nå målen

Klubbnivå

- Svenska klubben för Tyska Spetsar ska arbeta aktivt för att avelsbasen inte ska minska, bland annat genom att publicera statistik i medlemskanaler.
- Hålla utbildning för uppfödare och hanhundsägare gällande population och vikten av att förstå varje kombinations påverkan på avelsbasen.
- Utbilda och vägleda våra hunduppfödare i användandet av SKK Avelsdata, en unik källa till viktig information, som är en hälsofrämjande förmån för rasrena hundar.
- Regelbundet arrangera uppfödar-/medlemsmöten.

Uppfödarnivå

- I avel framför allt använda obesläktade individer.
- Försöka använda unika hanar i avel utan tidigare avkommor.
- Ingen individ bör få fler än 30 avkommor under sitt liv och inte mer än det dubbla antalet barnbarn.
- Bör låta avelstikar uppnå en ålder av minst 24 månader för sin första kull men inte senare än 4 år innan avelsdebut och hanar kan gärna vara ännu äldre.
- Inavelsgrad bör vara lägre eller i linje med årsgenomsnittet 1,3% i varje kombination.
- Att endast i undantagsfall göra kombinationer som ger samma eller högre inavelsgrad än 6,25% beräknad på 5 generationer.

- Viktigt med samarbete och att vi upplyser varandra om hälsotillstånd innan parning.
- Uppmana uppfödare att utforska stamtavlor bakåt i leden.
- Ägare av avelshane har samma ansvar som ägare av avelstik.

Hanhundsanvändning

Om man har för avsikt att låta sin hanhund gå i avel, så ska man veta att man har ansvar och skyldigheter även som hanhundsägare. Vara uppriktig och ärlig om vad man vet om linjerna bakom. Överanvändning av enskilda individer utgör en av de största farorna i hundaveln. Därför är det viktigt att uppfödarna tar till sig den information som finns tillgänglig om vilka individer som redan har många avkommor och barnbarn. Framför allt skall man söka information på hunddata och avelsdata.

Informationen behövs för att öka förståelsen av fördelarna med äldre hanar i avel. Att få en så fullständig bild som möjligt av vilka dolda (recessiva, polygena) fel en avelshund bär på kan ta många år. Flera av de genetiska defekterna på rasen kanske upptäcks så sent som vid 4–5 års ålder.

För att få en opartisk information om hur väl hanhunden överensstämmer med rasstandarden bör hanhunden vara officiellt utställd samt få knäledernas status officiellt undersökt. Man bör också säga nej, om man anser att parningen är direkt olämplig.

Uppfödarnivå:

- Sträva efter att ta reda på så mycket som möjligt om avelsdjuren
- Inhämta så mycket information som möjligt om avelshanen, hans avkommor och hundarna i hans stamtavla.

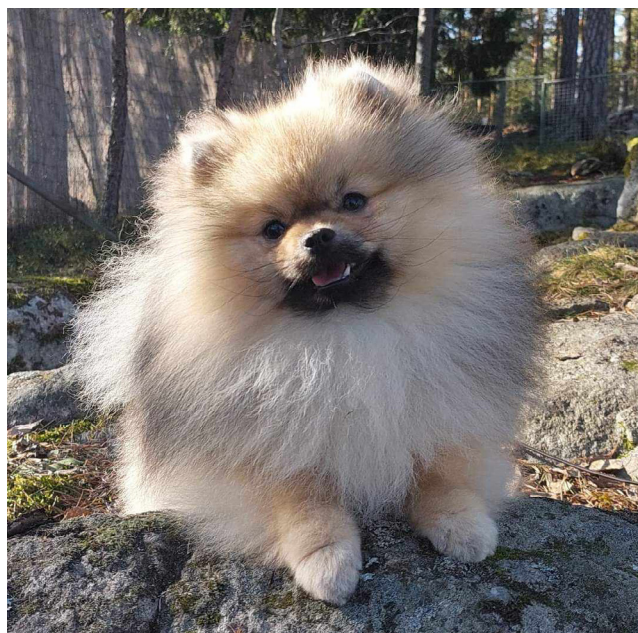
Strategi:

- Hanhund bör inte användas i aveln innan han fyllt 12 månader.
- En avelshane bör inte bli far till mer än maximalt 12–15 kullar under sin livstid eller ca 30 valpar.
- En avelshane bör inte ha fler barnbarn än 60–70 individer under sin livstid.
- Information om barnbarn på varje enskild hane finns att läsa på avelsdata.

- Innan avelsdebuten bör hanen vara officiellt utställd samt officiellt knäledsundersökt. Information om detta finner tikägaren på hunddata.

Mål:

- Att behålla en låg inavelskoefficient.
- Antalet olika hanar i avel bör prioriteras
- Användningen av äldre hanar i avel kan med fördel öka.

Hälsa

Historik

Pomeranianuppfödare har lyckats hålla väldigt stor bredd i aveln med endast få recessiva defekter som dykt upp. I början av 1990-talet fanns det några kända fall av PRA. Efter dessa kända fall har ytterligare ett fall registrerats 2011. De är de enda kända fall rasklubben överhuvudtaget har kännedom om. Varför man får konstatera att det inte är ett problem på rasen.

Tandstatusen har avsevärt förbättrats de senaste åren. På uppfödarträffar och möten har tandstatus diskuterats. Uppfödare har arbetat med att använda hundar med korrekt antal incisiver och undvika felställda hörntänder i avel. I dagsläget accepteras tandförluster, men de flesta hundar idag har komplett bett och bettfel är ganska ovanligt.

Tumörer, hjärtfel och livmoderinflammationer är mycket sällsynta på rasen. Förekomsten av patellaluxationer har förbättrats betydligt.

Pomeranian är ansedd som en frisk, pigg ras.

Nulägesbeskrivning

Beskrivningen bygger på information från Försäkringsbolaget Agrias "Breed profiles" under åren 2011–2016 och 2016–2021. Här får Pomeranian ett värde för relativ risk på 1,26, 2011–2016 för att 2016–2021 sänka värdet något till 1,23. Värdet 1 är ett medel för alla försäkrade raser vilket betyder att Pomeranian har fler försäkringsärenden än medelrasen.

Tolkningen av denna information är mycket osäker eftersom andelen oregistrerade hundar, som av försäkringstagaren kallas för Pomeranian, på veterinärvårdsdelen är hela 31%. Statistiken bygger alltså inte enbart på registrerade Pomeranian utan

också på 31% hundar med osäker bakgrund där de i sämsta fall inte ens har Pomeranian i sin härstamning. Detta kan också vara orsaken till att rasklubben reagerat på den höga andelen hundar med problem med andning och med matsmältningsorganen. Det överensstämmer inte med den gedigna kunskap som finns om rasen.

Rasstatistiken är uppdelad i specifika orsakskategorier. I följande kategorier är Pomeranian friskare eller har färre sjukbesök än medelhunden: Hud, infektion, allmän skada, övre och nedre urinvägar, blod/blodkär, komplikationer i samband med operationer, könsorgan hane, öron och neoplas (tumörer).

De kategorier där rasen ligger över medelrasen i diagnoser är: Övre och nedre luftvägarna, neurologi, mage/tarm, hjärta, endokrin (hormonrelaterat), könsorgan tik, rörelseapparaten och ögon. Dessa diagnoser kan delas in i ärftliga diagnoser och diagnoser orsakade av hur hunden hanteras, lever och bor. Det vill säga problem som oftast kan undvikas med rätt kunskaper om hundens behov.

Följande orsaksdagnoser kan delvis föras till bristande kunskap om hundens behov:

Övre och nedre luftvägar: Rasen anses ha nästan tre gånger så hög benägenhet att få besvär med luftvägarna som medelrasen. Rasklubbens enkät som i huvudsak besvarats av uppfödare och flerhundsägare visar i hög grad att rasen inte har luftvägsbesvär. Avelscommitén har fördjupat sig i vad som kan vara orsak till att så många försäkringsärenden finns på just luftvägarna och teorin är att andelen oregistrerade hundar i statistiken är mycket hög och i viss mån också att oerfarna hundägare inte vet vad "bakåtvänd nysning" är eller att hundar kan få små grässtrån upp i näsan. Överviktiga hundar av de flesta raser har ansträngda andningsljud. Ytterst få kända fall finns på tracealkollaps, som är en ärftlig sjukdom.

Mage/tarm: Rasen anses ha dubbelt så hög benägenhet att få problem relaterade till matsmältningsorganen. Samma osäkerhet i statistiktolkningen här då andelen oregistrerade hundar är mycket hög. Mer information nedan.

Könsorgan hona: Här finns kejsarsnittet med. Det görs väldigt många onödiga kejsarsnitt på Pomeranian. De allra flesta tikar kan föda själv med rätt assistans. Planerade snitt på hund skall absolut inte förekomma. Vet man att tiken inte kan föda själv skall hon inte paras. Vanliga orsaker till kejsarsnitt är att tikägaren inte ger tiken tillräckligt med tid att föda samt att man inte ser skillnad på öppningsvärkar och utdrivningsvärkar. Det saknas också mycket kunskap om hur man hjälper till vid valpning. Erfarna uppfödare har sällan kejsarsnitt. Veterinärklinikerna är också snabba att övertyga tikägaren att ett kejsarsnitt är nödvändigt.

För närvarande har rasen inte något hälsoprogram. Uppföljning av rasens hälsa via hälsokontroller så som patellaundersökning och ögonlysning bygger på frivillighet. Valpköparens kunskaper om värdet av god hälsa hos föräldrarna är större idag, varför det finns ett ökat intresse att köpa valp efter undersökta fria föräldrar.

Svenska klubben för Tyska Spetsar samlar kontinuerligt in hälsodata från SKK och djurägare. Rasklubben skall börja ta emot information kring dödsorsaker från Pomeranianägare i Sverige. Klubben skall också försöka upprätta mer kontakter med rasklubbar i andra länder kring ärftliga diagnoser.

Knän

Eftersom det är allmänt känt att många hundraser av liten storlek är drabbade av patellaluxation i varierande grad, har flera uppfödare valt att knäledsundersöka sina hundar innan de går i avel. Tack vare detta har klubben inte behövt införa

någon tvingande avelsrekommendation gällande patellaluxation. Förhoppningen är att uppfödarna fortsätter att arbeta på detta föredömliga sätt.

Klubben rekommenderar att undersökningen sker runt två års ålder då hunden är fysiskt utvecklad. Vi ser sällan, i domarkritiker, anmärkningar på ostabila bakbensrörelser eller att hunden lyfter ett bakben i samband med rörelse. Så kallade "hoppsteg".

Mage/tarm

I statistiken från försäkringbolagen framgår att många Pomeranian har problem kopplade till matsmältningsorganen. Avelskommittén genomförde då en enkät kring just problem med mage/tarm. Av svaren kan man se att några få hade problem som krävde specialkost, men svårt att se om det var orsakat av arv eller miljö. Hos de hundar som lever hos erfarna uppfödare eller personer med stor hundvana var problemen väldigt få. Bland de hundar som lever som sällskapshund i familj visade enkätsvaren att problemen var som störst. Det visar på vikten av att uppfödare ska lämna skriftlig information till nya hundägare/valpköpare hur och vad som är lämpligt att ge hunden att äta. Valpar ska vid leverans vara avmaskade enligt vedertagen praxis och ha normal avföring. Pomerianvalpar är sent utvecklade och behöver normalt bli 9–10 veckor innan de är redo att flytta till ett nytt hem.

Några enkla regler kan göra att problem med mage/tarm oftast kan undvikas.

- inte byta mellan olika foder alltför ofta
- färskfoder, fruset rått kött, ska inte ges till hundar med sämre immunförsvar då det i vissa färskfoder kan finnas sjukdomsframkallande tarmbakterier.
- En del hundgodis/tugg kan innehålla salmonella och att inte ge belöningsgodis överdrivet ofta.

Det här är inte något ärftligt problem utan för lite information till enskilda hundägare. Det är därför

viktigt att uppfödare informerar sina valpköpare om dessa dolda faror så att man undviker onödigt lidande hos hundarna.

Det är ytterst viktigt att respektera kvalitet och mängd på godis och mat i förhållande mellan människa på ca 75 kg mot en hund som väger 2,5 kilo. En chokladkaka på 100g motsvarar 3,5g hundgodis (ett tiokronorsmynt). Kvaliteten på godis, tugg och mat kan variera väldigt och vi har helt olika kriterier för kvaliteten i olika länder. Det är mycket viktigt att följa uppfödarens rekommendationer och fråga uppfödaren om någon ger ett råd som är avvikande från rådet från uppfödaren.

Uppfödare av rasen har ett mycket stort ansvar gentemot sina valpköpare. Alla valpköpare skall erhålla en information i skrift som ingående beskriver valpens mat vid leverans och hur/vad/när/var valpen skall äta under sin uppväxt och när den blivit vuxen. Skriva om vad som är lämpligt godis och vad som skall undvikas.

Beskriva rasens mentalitet och behov för att må bra och klara den sociala miljö den skall vistas i. Hur ägarna skall vara trygga flockledare. Hur man förebygger skador. Träna på att klippa klor på sin valp i samband med leverans för att inte behöva lämna den till okända för att få klor klippta. Det är viktigt att visa och förmedla hur pälsen ska borstas och skötas. Också visa vilka redskap såsom, kammar, klotång och liknande som är lämpliga. Bad, vaccinationer, utlandsresor. Lämpliga valpkurser och en hel del annat som varje uppfödare vet att valpens ägare behöver känna till. Därutöver ge god support så länge det behövs.

Hud och päls

Bland hundar, och därför också hos Pomeranian, förekommer hormonrelaterade sjukdomar som visar sig genom att hunden mer eller mindre förlorar sin päls (Alopeci). I vardagligt tal kallar man dessa olika

syndrom ovetenskapligt för BSD (Black Skin Disease) eftersom de hårlösa partierna blir svartpigmenterade. BSD är INTE en sjukdom i sig, utan ett folkligt uttryck för flera olika sjukdomar som ger håravfall. På amerikanska linjer där problemet är som störst har man kallat dessa olika hormonstörningar för Severe Hair Loss Syndrome (Kraftigt håravfallssyndrom). Det finns minst 4 olika hormonella störningar som, var och en för sig eller i olika kombinationer, orsakar onormal hårlöshet. Domare som saknar kunskap om tidiga tecken på alopeci har dömt fram formklippta hundar med stora ulliga, färgsvaga pälsar. Det har gjort att efterfrågan på valpar med den här typen av päls funnits. Med större kunskap och minskad efterfrågan på överpälsade valpar kommer fallen av alopeci att minska snabbare än de gör idag. Överpälsade hundar är ofta mycket svåra att klara bra pälsvård på för sällskapshundägare.

Beskrivning av sjukligt pälsavfall

Tydliga tecken är valpar eller unghundar som har en stor, tjock och tät valp- eller första vuxenpäls som sedan inte fälls och byts ut mot en ny normal päls. När valppälsen blir äldre blir den oelastisk, tovar/filtar sig lätt och känns "död". Då det är dags för fällningsperioden ersätts den inte av ny päls, vilket resulterar i att hunden blir mer eller mindre hårlös. På drabbade hundar som hunnit få en vuxenpäls brukar symtomen starta vid svansroten och på baksidan av låren. Håret på svansroten växer inte tillbaka om man klippt det och lårens baksidor glesnar ur. Det är fler hanar än tikar som får alopeci. Detta har gett upphov till spekulationer att anlaget kanske sitter på X kromosomen, men det är på intet vis klarlagt att så är fallet.

Det är också vanligt att de drabbade hundarna är överdrivet "typade" (korta, breda nosar, stora vaddiga pälsar och grov benstomme). Det är alltså främst en viss typ av Pomeranian som drabbas. Det finns en del tidiga tecken att vara observant på. En överdrivet stor valppäls som är mycket tät och att valpen inte

fäller av sin valppäls vid ca 5 månaders ålder. I bästa fall kommer den nya pälsen upp i den gamla så att man vid ca 6–7 månaders ålder kan skönja en rand på ryggen av ny päls. En normal frisk Pomeranianpäls är helt utbytt från valppäls till vuxenpäls vid senast 7–8 månaders ålder, medan många av de drabbade hundarna har synlig valpull kvar så sent som vid 1 års ålder och ibland ännu senare. Vuxna hundar som utvecklar alopeci har ofta en svagare färgad päls som är mjuk med ett alltför stort inslag av underull och glest med täckhår.

Under de senaste åren har marknaden erbjudit diverse mediciner och behandlingar för att pälsen ska växa ut igen, behandlade hundar ska på inget vis uppfattas som friska eller användas i avel.

Amerikanska linjer betyder hundar födda var som helst i världen, vars stamtavla i grunden bygger helt eller delvis på amerikanska eller kanadensiska linjer. De är att betrakta som de mest utsatta, förmodade bärarna av anlag, för alopeci. Många drabbade hundar har samma härstamning längre bak i stamtavlan. Detta visar på värdet av en stamtavla i minst 6 led.

Pälsstruktur på en frisk normal päls

Långa täckhår – kort underull, så är en dubbel päls uppbyggd. Enda möjligheten att bedöma pälsstruktur är att just täckhåren är längre än underullen. Känslan skall vara att det är en vädertålig päls. Vid manken tar man täckhåren mellan tumme och pekfinger och gnider den. Det skall uppstå ett frasande ljud som visar att täckhåren är av korrekt hårdhet. En korrekt päls behöver inte klippas ner till underullen för att stå ut från kroppen (stritta). Plymen på svansen skall vara lång och tät. Önskvärt är att plymen når till nacken, gärna ända upp mellan öronen. Gles svans eller kort plym kan vara tecken på pälssjukdom. Hela pälsen skall vara glänsande och spänstig. Pälsen ska ha färg över hela kroppen, inte matt och blek där bara huvud och ben har full färg.

Slutsats

Avelsarbete är ett omfattande projekt, det är viktigt att beakta både hälsa, rastyp och mentalitet. Det är av högsta vikt att uppfödarna beaktar sundhet och hälsa framför titlar och meriter.

Avelskombinationer bör göras enligt god avelssed och inte enbart efter hälsodokument. Individer som visar varaktiga symptom på knäledsproblem så som haltande, svårt att hoppa upp på saker, ovilja att springa snabbt samt vända tvärt skall uteslutas ur avel.

Mål

Långsiktiga mål

- Att bibehålla rasen frisk och sund.

Kortsiktiga mål

- Öka andelen hundar som patellaundersöks
- Officiellt ögonlysa alla importörer innan avelsdebut

Strategier

Klubbnivå

- Genom uppfödarmöten och informationsspridning få alla uppfödare att ta ansvar och arbeta för rasens fortsatta hälsa och välmående.
- Bjuda in våra nordiska klubbar till föreläsningar, samt utöka nordiskt samarbete.
- Att inom varje 5 års period skicka ut enkät riktad till uppfödare/hundägare.
- Fortsätta samla in diagnoser och dödsorsaker för att hålla en överblick på rasens hälsa
- Informera om nyttan med att undersöka knän. All kontroll är på frivillig basis men ger god information om rasens hälsoläge.

Uppfödarnivå

- Att endast avla på kliniskt friska djur.
- Ägare av avelshane har samma ansvar som ägare av avelstik

- Avelshundar bör knäledsundersökas innan avelsdebut.
- Uppfödare och hundägare bör rapportera till Svenska klubben för Tyska Spetsars avelskommitté om diagnoser samt dödsorsaker, detta för att övervaka rasens hälsa.
- Att svara på enkäter gällande hälsa och uppfödning samt delta på uppfödar-/medlemsmöten.
- Uppfödaren ska besitta stor kunskap och ha ett stort och avgörande ansvar att upplysa sina valpköpare om rasens behov hur man på bästa sätt håller sin Pomeranian frisk genom att ge den rätt mat, förbygga skador, sköta päls och tänder. Lära ut vad som är hundens behov och låta en hund få vara just en hund.
- Avel på fel typ av päls kan leda till Alopeci/BSD.
- Förstå vikten av att valpar fäller sin valppäls innan den vuxna pälsen växer ut (den tiden kallas "fula åldern"). Se till att avla på hundar som haft sin "fula ålder" i valpstadiet

Mentalitet

Nulägesbeskrivning

Rasen har inga krav på mentalbeskrivningar. Rasklubben vill hålla sig uppdaterad om rasens mentala status genom att uppmana fler hundägare att utföra BPH för sina Pomeranian. Ett utmärkt sätt att lära känna sin hund. Arbetet har påbörjats och blygsamma 10 individer är BPH beskrivna. Rasstandarden säger: Rasen skall vara uppmärksam, livlig och tillgiven sin ägare. Rasen är varken ängslig eller aggressiv.

Många pomeranian har integritet och kan vara ointresserad att ha kontakt med okända hundar och människor. Det är en del av rasens karaktär och får anses vara tillåtet inom givna ramar. Rasens uppgift är att larma med skall, men hundarna får inte vara allmänt skälliga och nervösa.

En Pomeranian ska söka kontakt med besökare i hemmet. När den "läst av" besökaren brukar den därefter vara ointresserad. Hunden får inte vara aggressiv, rädd, flyktig eller nervös. En Pomeranian har få mycket nära och kära, övriga betraktas som trevlig men flyktig bekant.

En Pomeranian tar sitt ursprungliga arbete på stort allvar. Ursprunget är att bevaka och larma. Den vill berätta för sin "flock" att något händer, till exempel att det är någon som knackar/ringer på dörren. Som hundägare skall man ta emot detta meddelande genom att visa att man har förstått vad som håller på att hända. Gör man inte det kommer hunden att tjata, dvs skälla, tills man förstår. Pomeranian vill ha samarbete med sina människor och är mycket läraaktig och uppmärksam.

Mål

Långsiktiga mål

- Bibehålla rasens typiska karaktär.

Kortsiktiga mål

- Få rasens mentalitet dokumenterad genom BPH.

Strategier

Klubbnivå

- Informera om hur man kan använda BPH i sitt avelsarbete

Uppfödarnivå

- Hundar som har överdrivna rädslor (exempelvis i olika miljöer eller olika underlag) eller överdriven ljudkänslighet ska inte gå i avel.
- Avel ska bedrivas på sunda hundar som mentalt passar in i vårt moderna samhälle.
- Uppfödare bör använda sig av BPH beskrivningar som ett verktyg i sin avel, exempelvis genom att låta avelsdjur och deras avkommor utföra en beskrivning.
- Ägare av avelshane har samma ansvar som ägare av avelstik.

Exteriör

Nulägesbeskrivning

Pomeranian fängslar med sin vackra päls som står ut från kroppen. Särskilt imponerande är den kraftiga manliknande kragen runt halsen och den yviga svansen som bärs kavat över ryggen. Det kilformiga huvudet med de pigga ögonen, de små spetsiga och upprätt stående öronen, placerade fem i ett, ger spetsen dess unika och karakteristiska, käcka utseende.

Rasstandarden beskriver en hund med kort rygg, kort länd och kort kors, vars silhuett beskriver en cirkel. Den ska ha en vacker päls av strittande kvalitet som är vädertålig. Strittigheten, täckhårens raka, styva, utstående karaktär, är viktigare än mängden och längden. Pälsen är dubbel, en mjuk underull och raka styva täckhår som är tydligt längre än underullen. Spetshundtypen är moderat vinklad och skall ha lätta rörelser.

Huvudet skall vara typiskt kilformat, med en noslängd som är hälften av skallens längd. Små öron högt på huvudet och inte brett isär som på en nalle. Den ska ge ett elegant intryck och aldrig upplevas som lågställd, klumpig eller oädel. Ingen storlekskillnad mellan könen.

Rasen har obligatorisk mätning sedan 2021 och rasstandarden har ändrat måttförhållanden till en mankhöjd upp till 24 cm. Är hunden efter 15 månader över 24 cm överförs den till Kleinspitz.

Exteriöra överdrifter

Anmärkningar som kan innebära problem för rasens hälsa:

- Tunna underkäkar och bett som är trånga/sneda/felställda.
- Hundar med överdrivna vinklar eller för rasen otypisk benställning

- Felaktig päls som visar sig vara icke funktionsduglig genom att inte vara vädertålig, blir svårskött och skapar obehag för hunden.
- Rinniga ögon behöver inte betyda att hunden är defekt, dock vet man att rasen kan uppvisa rinn. Överdrivet rinn där man ser missfärgad päls ner på hundens kinder bör undersökas.
- Rörelser där hunden inte tar sig fram på ett lätt och kvickt sätt.

BSI

Pomeranian omfattas av Breed Specific Instructions (Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar)

I rasen förekommer riskområden som:

1. Päls: Överdriven mängd underull kombinerat med felaktigt eller bristande täckhår gör att den korrekta dubbla pälsens elasticitet saknas. "Lång, rak utstående ytterpäls och kort, tjock, bomullslik underull". En felaktig päls kan ses som ett tecken på utveckling av hårlöshet. Korrekt pälskvalitet är således viktigt.

2. Uppmärksamma korrekt storlek, nosparti, käkar och tänder så väl som sunda rörelser och korrekt päls.

Därutöver gäller generella anvisningar för alla hundar/dvärghundar:

Öppen fontanell: är en anomaly och ett diskvalificerande fel i alla raser

Syringomyeli: Ett avvikande rörelsemönster hos några raser med frenetiskt kliande och tecken på omotiverad smärta då hunden går i koppel kan vara tecken på en allvarlig neurologisk störning.

Andning: Alla hundar ska kunna andas obesvärat även under rörelse.

Ögon: Alla hundar ska kunna uppvisa ögon fria från irritation.

Hud: Alla hundar ska ha frisk hud utan tecken på irritation

Bett och tänder: Alla hundar ska ha friska tänder och standardenligt bett. Felplacerade tänder som skadar tandköttet eller gommen är diskvalificerande fel.

Kondition: Inga hundar ska vara överviktiga.

Päls: Päls ska inte vara så omfångsrik att den besvärar hunden eller hindrar rörelsefriheten.

Rörelser: Alla hundar ska röra sig rastypiskt och utan synbar ansträngning eller besvär.

Mentalitet: Alla hundar skall ha en mentalitet som tillåter att de kan fungera i samhället. Rastypiska beteenden måste beaktas och tillåtas, men överdrivet reserverat eller skarpt beteende är aldrig önskvärt. Aggressivitet och paniskt flyktbeteende kan icke tolereras och skall rendera hunden "Disqualified".

Rasspecifika detaljer

Rasen uppvisar två olika huvudtyper. En elegant finlemmad typ och en tyngre grövre typ. På den tyngre grövre typen förekommer överpälning som något man ska se upp med. Rasen skall ha en pälsmängd där endast en lätt putsning av tassar, öron och svansfäste ger ett önskvärt utseende. Standarden anger att pälsen inte får se formklippt ut och den skall vara genomfärgad ända ut i täckhåren. Alla typerna har förtjänster och fel, och vissa typer är avelsmässigt dominanta.

Skulle vi enbart avla på en typ kommer vi att förlora önskvärda och värdefulla egenskaper för rasen. Dock måste vi beakta rasens exteriör på sådant sätt att vi ej avlar på djur som menligt kan påverka hundens livskvalité och funktion. I avel ska man alltid sträva efter att följa standarden och inte utveckla överdrifter.

Färg

Rasen har idag en tydlig standard kring vilka färger som är tillåtna för registrering och utställning.

Grundfärger: Svart, Brun, Vit, Orange, Gråschatterad och "andra färger".

Andra färger: Termen "andra färger" omfattar följande färger: crème, crème-sobel, orange-sobel, svart med tanteckning och fläckig. Fläckiga hundar måste alltid ha vitt som grundfärg, det vill säga minst 50% vitt. Fläckarna ska vara i en färg, antingen i svart, brunt, gråschatterat, orange, orange-sobel, crème eller crème-sobel. Fläckarna skall helst vara fördelade över hela kroppen. Alla andra färger än de som räknas upp här är diskvalificerande!

Några av de färger som idag inte är tillåtna och som kan medföra lidande för hunden, är framför allt Merle i alla varianter och Blått.

De Merlefärgade hundarna skall betraktas som icke rasrena då det är en färg som inte finns naturligt hos rasen. Färgen uppkom genom inkorsning av andra raser under 2000-talet.

Blått, ser ut som grått eller matt svart. Pomeranian med blå färg, i alla kombinationer så som enfärgat blå, blue and tan, blå sobel och vit och blå particolour, bär alla ett anlag som orsakar förlust av päls på sina tassar och öronlappar. I svårare fall förlorar de sin päls på ryggen. Detta skall inte förväxlas med alopeci (så kallad BSD) utan har helt andra färgbundna genetiska orsaker. Blå färg kallas också för Lila, Lilac eller Violet.

Storlek

FCI standard: 21 cm +/- 3 cm (18-24 cm) Pomeranian över 24 cm efter 15 månaders ålder omregistreras till nästa storleksvariant, Kleinspitz. Det är stor variation i storlek med övervägande hundar på den större sidan. Rekommenderat är att använda så lika stora hundar som möjligt vid varje enskild kombination. Pomeranian under 19 cm bör inte gå i avel på grund av svårigheter att valpa normalt. Även de runt 20 cm i manken kräver erfarenhet vid valpning

Obligatorisk mätning och omregistrering till annan storlek

I samband med att standarden ändrades avseende storlek har man också, i SKK, beslutat att mäta alla tyska spetsar på utställning. Slutlig inmätning och definitiv registrering av storlek sker efter första utställningstillfället i Sverige från det att hunden uppnått 15 månaders ålder. Pomeranian över 24 cm ska flyttas till Kleinspitz och Kleinspitz under 24 cm flyttas till Pomeranian.

Mätning sker i huvudsak med både men mätsticka fungerar lika bra. Det är viktigt att fastställa vilken variant, av tysk spets, hunden slutligen tillhör varför det är rekommenderat att ställa ut sin hund efter att den fyllt 15 månader.

Resultatet skrivs in på kritiken och på prislistan. Det resultatet stambokförs på Svenska kennelklubben och hunden får den slutliga storleken införd i stamboken.

En registrerad Pomeranian som mäts in över 24 cm övergår då till Kleinspitz. Går den hunden i avel och paras med en Pomeranian eller Kleinspitz kommer valparna att, i första skedet, registreras som Kleinspitz då regeln säger att valpar ska registreras som den större av varianterna. Dessa valpar kan i sin tur mätas in efter 15 månader och, om storleken är upp till 24 cm, omregistreras till Pomeranian.

Mål

Långsiktiga/kortsiktiga mål

- Bibehålla den variation av rastyp som finns.

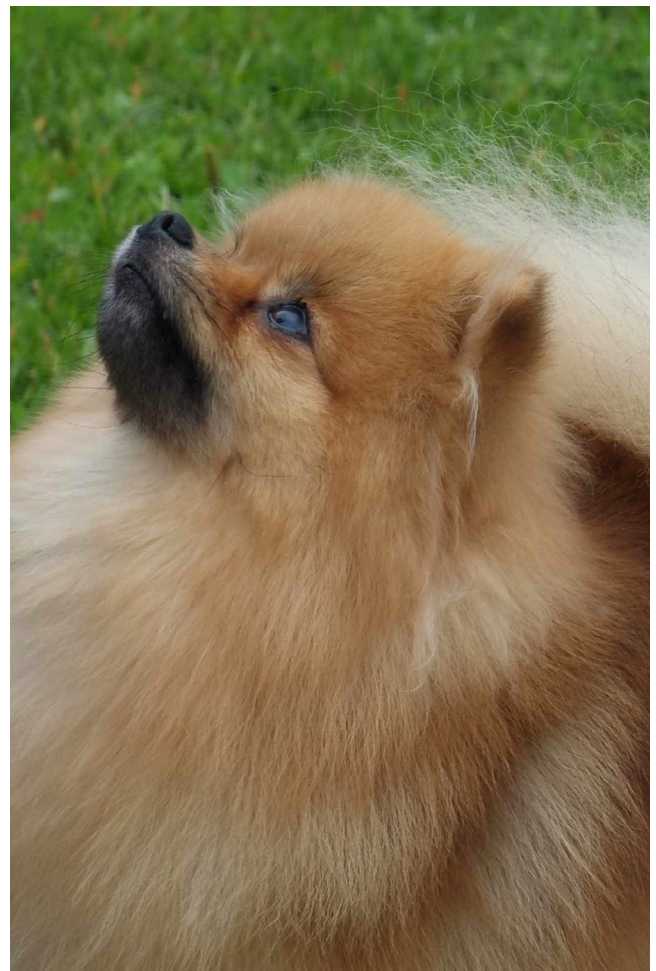
Strategier

Klubbnivå

- Hålla uppfödarmöten där exteriörspecifika frågor diskuteras.
- Uppmuntra ägare att få sin hund inmätt och bedömd.

Uppfödarnivå

- Avel bör företrädesvis ske med individer inom rasstandardens ideala måttangivelser både på storlek och proportioner. Det är tillåtet att para Pomeranian med Kleinspitz. Vid sådan parning skall avkomman registreras som den större varianten för att efter 15 månader ha möjlighet att mätas in till den storleksvariant hunden tillhör.
- Ej avla på hundar med canintänder (hörntänder) som går in i gommen, eller med sneda eller för smala bett.
- Mäta in sina avelshundar
- Avel på fel typ av päls kan leda till Alopeci/BSD

Förankring

RAS-arbetet har redovisats och diskuterats på Svenska klubben för Tyska Spetsars årsmöten.

Uppfödarenkät (2020) och hundägarenkät (2014, 2020) samt uppfödar/medlemsmöten där det har diskuterats rasens hälsa. I mars 2021 mailades första upplagan av det uppdaterade RAS dokumentet ut till alla medlemmar för granskning och återkoppling, alla hade 4 veckor på sig att inkomma med synpunkter, majoriteten står bakom RAS i denna version, justeringar gjordes för att öka dokumentets tydlighet och en sammanfattning är gjord i början av ras för att få en snabb översikt. En uppdatering fram till 2024 är gjord i början av året,

Källförteckning 2012 - 2024

Aktiviteter och uppföljningar under åren 2012 – 2024

- 2012 Viktig information ges på hemsidan och i klubbtidningen
- 2013 första året vi arrangerar Pomhelg för alla pomeranianägare
- Leg Veterinär Kerstin Bergvall pratar om pälsproblem
- Exteriördomare Cindy Pettersson pratar om anatomin och hur den påverkar hundens rörelser
- Genomgång av standarden under ledning av Fredrik Nilsson och Elisabeth Spillman
- Uppfödarpanel där erfarna uppfödare svarar på frågor och leder debatt
- 2014 Viktig information ges på hemsidan och i klubbtidningen
- 2015 Pomhelg för alla pomeranianägare
- Lena Erlandsson håller föredrag om färggenetik på hund
- Genomgång av domarkompendiet inför domarkonferensen
- Uppfödarpanel där erfarna uppfödare svarar på frågor och leder debatt
- 2016 Pomhelg för alla pomeranianägare
- Agneta Lönn, jurist på SKK, pratar hundjuridik och avtalsskrivning
- Genomgång och diskussion av powerpointpresentation, från uppfödare/domare, om alopeci (ärfdig hårlöshet) och dess utveckling på Pomeranian
- Presentation och genomgång av det färdiga domarkompendiet
- Genomgång av vad orden betyder i domarkritikerna (anatomin)
- Diskuterade de ord våra domare använder i sina kritiker
- Genomgång av vad uppfödare bör informera valpköpare om
- 2017 Pomhelg för alla pomeranianägare
- Professor Maija-Leena Eloranta berättar om kennelkonsulenternas uppgifter och hur man använder avelsdata
- Genomgång av en uppfödarenkät om hälsan på Pomeranian, bland annat hosta/andning som finns i SRD (Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar) dokumentet.
- Uppfödarpanel där erfarna uppfödare svarar på frågor och leder debatt
- Pälsvårdskurs om borstning, kamning, bad, val av olika schampo/balsam, demonstration med 2 normalt pälsade hundar som får lämplig mängd putsning inför utställning. Information om otillåtna pälsprodukter.
- Genomgång av rasstandarden under ledning av Fredrik Nilsson och Elisabeth Spillman
- 2018 Pomhelg för alla pomeranianägare
- Leg veterinär Ann-Sofie Lagerstedt håller föredrag om parning, dräktighet och valpning
- Genomgång av gamla RAS och vad som skall uppdateras eller läggas till eller tas bort
- Vad gör en hane till avelshund, här ingår RAS
- Enkät angående problem med matsmältningsorganen
- Vad innebär det att vara uppfödare, skyldigheter och rättigheter, här ingår RAS
- Uppfödarpanel där erfarna uppfödare svarar på frågor och leder debatt, vidare samtal om fertilitet
- 2019 Viktig information ges på hemsidan och i klubbtidningen
- 2020 Arbetat med avelsfrågor, artikel till rastidningen, uppdaterat RAS
- 2022 Uppdaterat RAS uppdatering, skrivit pomrelaterade artiklar
- 2024 Rasutvecklingskonferens för Tysk Spets, Pomeranian, Kleinspitz, Mittelspitz och Grosspitz. Genomgång av RAS där medlemmarna fick komma med synpunkter. Det slutliga RAS har därefter publicerats på hemsidan för Tysk Spetsklubb under 1 månad. Information om publiceringen har också lagts ut på klubbens Facebook.